

IMPORTANȚA NOTĂRII DANSULUI PE HÂRTIE CA METODĂ PARTICULARĂ DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE A DISCIPLINELOR DE DANS

THE IMPORTANCE OF NOTING DANCE ON PAPER AS A PARTICULAR METHOD OF TEACHING-LEARNING-EVALUATION OF DANCE DISCIPLINES

*Svetlana Talpă, lector univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

*Svetlana Talpă, univ. lecturer
„Ion Creangă” SPU, Chișinău
ORCID: 0000-0001-5829-736X*

CZU: 37.016:793

DOI: 10.46728/c.v2.25-03-2022.p155-159

Abstract

This article discusses practitioners who have contributed to the development of the process of capturing dance or dance movements on paper, through: notation, photography and film. The reflections of these personalities, such as Ann Hutchinson, Rudolf Von Laban, Eadweard Muybridge, Lois Greenfield, Ted Shawn, Norman McLaren and Sue Healey, included the definition of direct research on how these three documentary media interact to describe a dancing in various choreographic genres.

The aim of this research is to highlight the importance of noting and capturing the body in motion, to see if it is possible to make an evolution in the process of teaching-learning-assessment of dance disciplines, by analyzing and "reading" a document, being able to communicate dance to the dancer / student when a living body is absent.

Key-words: dance, notation, particular method, discipline

Notația reprezintă instrumentul de gândire care servește mai multor scopuri. Adesea acesta este procesul prin care dansatorul/coregraful/maestrul de balet sau profesorul de dans elaborează modelarea spațială complexă pe care o poate lua mișcarea reală, ajungând la progrese conceptuale elaborate, care ar părea posibil de realizat doar pe hârtie și care servește ca un instrument intermediar de predare-învățare-evaluare – un mijloc de comunicare între coregraf/profesor de dans și interpret/dansator.

De asemenea el oferă o înregistrare pentru referințe viitoare – o legătură istorică între o formă de dans și alta, din generație în generație [7].

Primele încercări de înregistrare a secvențelor de dans, înainte de inventarea suportului fotografic, se baza pe întâlnirea tradițională a cernelii pe hârtie. Cea mai veche înregistrare a dansului datează din secolul al XV-lea. Descoperirea manuscriselor catalane în arhivele municipale din orașul Cervera, capitala regiunii Segarra, Spania, au pus baza cercetării detaliate a dansului, iar istoricii au putut descifra semnificația simbolurilor și traducerea acestora în dansuri de curte timpurii. În acele vremuri dansurile erau relativ simplu de notat, deoarece pașii și gesturile erau aceleași și erau notate cu un simbol de litere,, însă succesiunea de executarea a acestora se diferențiază de la un dans la altul. Ann Hutchinson Guest a efectuat cercetări ample asupra naturii în schimbare a notării dansului și a indivizilor care au dezvoltat sisteme de scriere a coregrafiei. În lucrarea „Dance Notation: the process of recording movement on paper”, autoarea concluzionează că manuscrisele din Cervera au fost cea mai veche formă a stilului de notare a dansului din secolul al XV-lea, prin cuvinte și abrevieri de cuvinte, și care a durat aproape două sute de ani [4].

Sistemele de desen, ca metodă de notare a dansului, au apărut în secolul al XVII-lea, pe timpul regelui Ludovic al XIV-lea. Începuturile baletului au implicat dezvoltarea unui joc complex de poziții ale picioarelor și a modelelor *par terre*, iar trăsăturile acestor metode de notare și lucrările coregrafice complicate au devenit remarcabile. Un nou stil de notare care a trasat aceste noi influențe de au avut o amplă răspândire sub denumirea de *Feuillet* sau *Beachamp-Feuillet* [8].

În timpul Revoluției franceze, dansul aristocratic de la curțile regale a declinat, la fel ca și sistemul *Beachamp-Feuillet*. De-a lungul timpului devenise nepotrivit să fie descrisă gama tot mai voluminoasă de mișcări masive care începeau să apară în dansul teatral. Un nou stil de notare a apărut la mijlocul secolului al XIX-lea, caracterizat de cercetătorul Guest ca *Stick Figure (Visual) Systems*. Aceste notări ale dansului, suprapuse cu notațiile muzicale, au fost plasate sub portativul notelor muzicale. Un pioner în acest domeniu ca fost remarcabilul maestrul de balet Arthur Saint-Leon, care a scris cartea *Sténochoréographie ou Art d'écrire promptement la danse*, publicată în 1852 și care reprezintă prima metodă de notare a dansului nu doar prin documentarea picioarelor dansatorului, dar și a trunchiului, brațelor și a capului.

În secolul al XX-lea, pe măsură ce tehnica dansului și a baletului contemporan au devenit din ce în ce mai complexă, provocarea de a le documenta corect s-a arătat mai apreciată și valabilă în societate. Cea din urmă categorie de notare a dansului a autoarei Ann Hutchinson Guest este *Abstract Symbol Systems*, unde se subscrie și importantul notator de dans Rudolf Von Laban prezentat în figura 1.

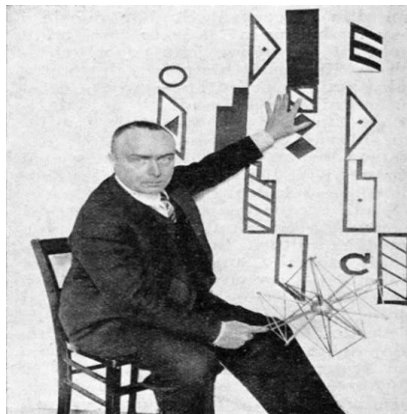

Figura 1. Sistemul de notare a lui Rudolf Von Laban

Sistemul său de notare, *Labanotation*, a devenit cel mai recunoscut și utilizat sistem din comunitatea mondială a dansului. Notația sa de dans a adus o răsturnare considerabilă a conceptelor legate de mișcare, iar gândirea sa merită a fi recunoscută drept una dintre cele mai inovatoare gândiri de acest gen, dezvoltate în decursul secolului al XX-lea [5, p. 144].

O caracteristică principală a sistemului de notare a lui Rudolf Von Laban este invenția de a folosi interpretul/dansatorul în poziție verticală. Notarea muzicii și a dansului, aveau concepția de notare orizontală a dansatorului pe hârtie. Laban a dezvoltat idei inovatoare și a încurajat viitoarea dezvoltare a sistemului de notare a dansului realizată de interpret/dansator și analiști ai mișcării prezentat în figura 2.

Figure 4. *Pose with Labanotation beside* (1982). *Tracking, Tracing, Marking, Pacing*. New York, Grieco Printing Company Inc.

Figura 2. Labanotation – notarea mișcării pe hârtie

Principala organizație responsabilă de păstrarea artei notației dansului în zilele noastre este Biroul de Notare a Dansului, înființat la New York, în 1940. *Dance Notation Bureau*, dedicat promovării artei dansului prin sistemul de notare, are la bază sistemul Laban, fiind selectat ca cel mai potrivit sistem pentru atingerea acestui scop. De asemenea au fost înființate centre de notare a dansului și au fost publicate manuale.

Dance Notation Bureau (DNB) publică diferite materiale de dans pentru operele coregrafice și oferă calificări de predare în *Labanotation*. Pe site-ul lor sunt enumerate obiectivele și anume: - păstrarea trecutului, - îmbogățirea prezentului și - asigurarea viitorului. Sunt o organizație non-profit și misiunea lor este de a folosi *Labanotation* ca o modalitate de a progresa în crearea mișcării și a conservării dansului, asigurându-se că dansurile pot fi interpretate mult timp după durata de viață a artistului. Biblioteca de *DNB* găzduiește cea mai mare colecție de partituri *Labanotation* din lume, nu doar pentru balet și lucrări contemporane, ci și pentru dansuri istorice, populare și culturale. Ea asigură conservarea acestor documente pentru ca companiile, profesorii și cercetătorii să le poată accesa, recunoscând, astfel, importanța dansului în zilele noastre.

Teoria notației dansului sugerează că atunci când dansatorii învață limbajul dansului, există implicații conceptuale și cognitive. Scopul acestei lucrări este de a lua în considerare ideile lui Goodman și de raporta rezultatele unei examinări asupra predării-învățării-evaluării dansului. Dacă un student citește o notație de dans, așa cum ar citi o partitură muzicală, atunci în ce fel se schimbă gândirea lui în și despre dans. Acest subiect este important pentru lumea dansului și pentru studiul simbolizării umane. Mulți din comunitatea psihologică acordă activității simbolice o funcție de organizare specifică [2]. Studiul dezvoltării competenței indivizilor/studentilor cu sisteme de simboluri în diferite domenii de cunoaștere începe să se modernizeze [1, p. 269–272]. Acest studiu contribuie la tradițiile de testare a teoriei notației dansului și prin examinarea modului în care diferite sisteme de simboluri interacționează. Dacă un sistem de notare acționează ca un dispozitiv conceptual pentru organizarea unui domeniu de cunoaștere, atunci utilizarea greșită/ironată sau neutilizarea unui astfel de sistem poate avea consecințe asupra învățării și dezvoltării dansului. În predarea-învățarea-evaluarea dansului, înlocuirea unei alfabetizări verbale cu o alfabetizare a mișcării poate contribui la pierderea diagramele vizual-kinestezice necesare pentru construirea reprezentărilor ideilor-cheie ale mișcării [6]. Acesta poate fi motivul pentru care unii dansatori nu învață niciodată să execute bine o mișcare de dans. Astfel de descoperiri îi pot ajuta pe profesorii de dans să evite unele lacune în predarea-învățarea-evaluarea dansului tinerii generații.

Rezultatele cercetării indică faptul că notarea dansului pe hârtie îi ajută pe studenții de la specialitatea *Dans* să învețe cum să recunoască și să înțeleagă dansul atunci când îl văd pentru prima dată. Predarea dansului, bazată pe utilizarea notației, a produs câștiguri avansate pentru abilitățile de recunoaștere și de integrare a acestuia, și a abilităților timpurii în executarea mișcării și dezvoltării dansului.

În mare măsură învățarea unui dans se aseamănă cu învățarea unei limbi străine. Există o dezbatere de lungă durată cu privire la impactul abilităților de aflabetizare, citire și scriere asupra dezvoltării intelectuale ale individului. Asemănător domeniilor limbajului, muzicii, geografiei etc., este posibil ca notația dansului să sprijine în mișcare înțelegerea prin organizarea conceptelor cheie. Dansatorii care învață un sistem de notație pot fi mai capabili să folosească conceptele de mișcare în recunoașterea și executarea mișcărilor de dans, decât ceilalți dansatori lipsiți de această oportunitate. Notarea dansului pe hârtie poate ajuta individul/dansatorul să înțeleagă mai bine dansul atunci când îl văd pentru prima oară.

Argumentele despre notația în artă, în special în dans sunt foarte controversate, ajungând adânc în teoria limbajului și a cunoașterii. Înclinația umană de a simboliza experiența proprie, de a conceptualiza și comunica lumii sensuri este una dintre trăsăturile specifice ale omenirii.

Goodman [3], articulează o teorie generală a simbolurilor și susține că toate sistemele de simboluri pot fi împărțite în două tabere: limbaje notaționale, cum ar fi muzica și dansul, și limbaje nenotaționale, cum ar fi limbajul verbal. În terminologia lui Goodman, „notațional” este un termen tehnic care nu trebuie confundat cu sensul laic al notației. Teoria lui de notație cere ca sistemele de simboluri, pentru a fi considerate sisteme notaționale, trebuie să îndeplinească anumite cerințe sintactice și semnifice.

Astfel, articolul dat întreabă care sunt efectele asupra predării-învățării-evaluării dansului dacă studentul/dansatorul este expus la abordări bazate pe notație versus abordări care, din punct de vedere tehnic, nu sunt notaționale? Aceste întrebări se concentrează asupra efectului utilizării notației și cunoașterii dansului și a unităților compoziționale, a citirii mișcărilor de pe foaie, a recunoașterii ideilor importante de mișcare prin generarea unui anumit tip de procesare a simbolurilor, bogate în concepte, care va duce la îmbunătățirea dobândirii cunoștințelor și a dezvoltării psihomotorii.

BIBLIOGRAFIE

1. BIALYSTOK, E. (1992) The emergence of symbolic thought: introduction, *Cognitive Development*, 7(3), pp. 269–272.
2. GARDNER, H., & WOLF, D. (1983) Waves and streams of symbolization: notes on the development of symbolic capacities in young children, in: D.R. Rogers & J.A. Sloboda (Eds) *The Acquisition Of Symbolic Skills* (London, Plenum Press).
3. GOODMAN, N. (1976) *Languages of Art: an approach to a theory of symbols* (Indianapolis, Hackett Publishing Company, Inc.)
4. HUTCHINSON GUEST, A. (1984) *Dance Notation: the process of recording movement on paper* (New York, Dance Horizons)
5. HUTCHINSON, A. (1956) *Labanotation a tool for the exploration and understanding of movement*, *Physical Education*, 18.
6. JEANNEROD, M. (1997) *The Cognitive Neuroscience Of Action* (Oxford, Blackwell Publishers Ltd.).

7. ONG, W. (1982) *Orality and Literacy: the technologizing of the word* (London, Methuen).
8. Tables de pas choisis en notation Beauchamp-Feuillet tirés du manuscrit Ferrère, <http://divertimenty.org/wp-content/uploads/2015/10/Tables-de-pas-choisis-tir%C3%A9s-du-manuscrit-Ferr%C3%A8re.pdf>

CORELĂRI ALE ÎNVĂȚĂRII PRIN DESCOPERIRE CU TEORIILE ȘI PRINCIPIILE PEDAGOGICE

CORRELATIONS OF DISCOVERY LEARNING WITH PEDAGOGICAL THEORIES AND PRINCIPLES

*Eugenia-Nadia Ungureanu, drd.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău,
profesor, Școala Gimnazială, Săveni, România*

*Eugenia –Nadia Ungureanu, PhD student,
„Ion Creangă” SPU, Chișinău
teacher secondary school, Săveni, România, drd UPSC
ORCID: 0000-0003-3000-120X*

CZU: 373.2.02

DOI: 10.46728/c.v2.25-03-2022.p159-165

Abstract

Learning is about building knowledge. Learning theories fall into three categories: behaviorism, constructivism and cognitivism. Kindergarten activities lay the foundations for an openness to the concepts that children will encounter later. One of the teacher's tasks is to show the child how to learn, how to focus his or her attention in order to increase stability and distributivity and to observe, with interest, the material studied. The mastery of the teaching act consists in combining theoretical knowledge and practical usefulness in a unified process and supporting the child in acquiring knowledge on the path of self-discovery and forming motivation to progress in knowledge through active involvement, stimulating the potential of each preschool child.

Key-words: early childhood learning, learning theories, pedagogical and teaching principles, discovery learning

Prin definiție, învățarea umană presupune achiziție, dobândire de cunoștințe, deprinderi, priceperi, abilități fizice sau intelectuale, conduite, atitudini, sentimente, acte de voință în vederea adaptării la situații noi de existență și de construire a personalității. „Învățarea este un proces „prin care o anumită activitate ia naștere ori se transformă, reacționând la o situație dată, cu condiția ca esența schimbării să nu poată fi explicată pe baza maturizării organismelor, a tendințelor înnăscute de a răspunde sau a altor stări temporare”. [5, p. 23]

Jean Jacques Rousseau a susținut importanța covârșitoare a învățării prin descoperire, sub aspectele de educare și de dezvoltare a copilului, prin contactul direct cu natura. Astfel, practicile educaționale erau orientate spre activitatea și efortul personal, prin trecerea accentului de pe magistrocentrism pe centrarea pe copil și pe dezvoltarea tuturor simțurilor. Cunoașterea prin contactul direct cu obiectele și descoperirea de către copil a fenomenelor, precum și a relațiilor din mediul fizic, era un deziderat încă din Antichitate. [12]

Învățarea poate fi privită din două perspective. Privită din perspectiva celui care învață, învățarea este experiență. Din perspectiva celui care promovează învățarea, învățarea este un proces organizat în funcție de achizițiile care trebuie dobândite de discipoli. Drept urmare,